

FAS VE CEZAYİR'DE ÖNE ÇIKAN SEKTÖRLER

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER VE
ULUSLARARASI ORGANİZASYONLAR MÜDÜRLÜĞÜ

OCAK 2011

Hazırlayan: Zeynep Armağan
Dış İlişkiler Masası
Uzman Yardımcısı

CEZAYİR

SEKTÖRLER: İnşaat-İnşaat Malzemeleri ve Hazır Giyim

A) İNŞAAT VE İNŞAAT MALZEMELERİ

Hızlı nüfus artışı ve son yıllarda özellikle Kuzey Afrika ülkelerinde gözlenen şehirleşme projeleri doğrultusunda inşaat sektörü gerek kısa gerekse uzun vadede en çok kazandıracığı düşünülen sektörlerden bir tanesidir.

Birleşmiş Milletler Habitat Afrika Şehirleri 2010 raporuna göre Afrika'da 1980'de yüzde 28 olan şehirli nüfus, günümüzde yüzde 40'a ulaşmış bulunmaktadır. Tahminlere göre 2050'de Afrika nüfusu 1.23 milyar olacak ve insanların yüzde 60'ı şehirlerde yaşayacaktır. BM Habitat görevlisi Joan Clos, hızla şehirleşen Afrika'nın önümüzdeki yıllarda en büyük probleminin konut sıkıntısı olacağını belirtmiştir. Konut projelerinin yanı sıra kıtada hastane, otel ve alışveriş merkezi konularında da ciddi eksiklikler mevcuttur. Bu durum yurtdışında yatırım arayışı olan Türk müteahhitlik firmaları için büyük bir fırsat oluşturmaktadır.

Son üç yıl içinde Türkiye'nin dış müteahhitlik hizmetlerinde özellikle Kuzey Afrika'ya yapılan yatırımlar dikkat çekicidir, Cezayir'deki Türk müteahhitlik firmalarının sayısı da hızla artmaktadır. Afrika ülkelerinin ihtiyaç duyduğu bilgi, teknoloji ve deneyim Türkiye'de mevcuttur. Türk müteahhitleri her türlü altyapı ve bina projesini inşa edebilecek gelişmiş teknolojileri kullanmaktadır.

Afrika'nın Sudan'dan sonra ikinci büyük ülkesi olan Cezayir ülke ekonomisinin kalkınması için ayırdığı fonun önemli bir kısmında başta inşaat ve müteahhitlik sektöründe yapılacak yatırımlara öncelik vermektedir.

Ülkedeki mevcut konut durumu hızla artan nüfusu karşılamakta yetersiz kalmaktadır. Cezayir birim ev başına en fazla insan düşen ülkelerden biridir. İki milyon olarak tahmin edilen konut açığının giderilmesine yönelik konut projelerinin yanı sıra yol, köprü, tünel inşaatları ve su sıkıntısının çözümü için baraj yapımına da ihtiyaç vardır.

Bu projelerin dışında son dönemde ülkedeki sağlık koşullarının iyileştirilmesi ve hizmetlerin yaygınlaştırılması amacıyla, başta başkent Cezayir olmak üzere hastane inşaatlarına da büyük önem verilmektedir. Ayrıca, ülkede turizm sektöründe önemli atılımlar yapılması planlanmaktadır. Bu doğrultuda birçok lüks otel, tatil köyü ve alışveriş merkezi inşa edilecektir.

Önümüzdeki 5 yıl boyunca çeşitli altyapı alanlarında yaklaşık 100 milyar dolarlık yatırım yapılması ve her yıl 200 000 adet olmak üzere sosyal konut inşası planlanmıştır ancak Cezayir'deki inşaat firmaları bu projelerde gerek teknoloji gerekse tecrübe bakımından yetersiz kalmaktadır. Hükümet devlete ait 12 çimento fabrikasına tam kapasite ile çalışmalarını sağlayabilecek alıcılar

bulmaya çalışmaktadır. Dolayısıyla bu projeler Türk müteahhitleri için oldukça önemli bir pazar oluşturmaktadır. Cezayir’de bugüne kadar Türk firmaları tarafından gerçekleştirilen projelerin değeri 5 milyar doları aşmıştır.

Aynı zamanda ülkedeki imalat sanayinin küçüklüğü ve mevcut tesislerin talebi karşılamakta yetersiz kalması nedeniyle Cezayir’in ihtiyacı olan yapı malzemesi ve inşaat makinasının tamamına yakını ithalat ile karşılanmaktadır. Bu nedenle yapı malzemesi, inşaat makinası ve parçaları üreticileri için de ülke önemli fırsatlara sahiptir. Piyasaya giren firmalar ülkedeki ihtiyacın çok fazla olması nedeniyle mevcudiyetlerini uzun yıllar sürdürebilme şansına sahiptir.

Cezayir’de 2011 yılı içinde İnşaat-İnşaat Malzemeleri Sektöründe Düzenlenecek Fuarlar:

14-16 Şubat 2011: ALGER BATIMATEC, İnşaat Teknolojileri ve Makinaları

9-11 Mayıs 2011: BATIMEC, İnşaat Malzemeleri ve Makinaları, İç Yapı Ürünleri

27-30 Ekim 2011: SIVA-WINDOOR EXPO, CLIMATE EXPO, FLOOR EXPO, Cam, Alüminyum, Kapı, Pencere, Isıtma, Soğutma, Yer Döşemesi ve Yapı Malzemeleri

B) HAZIR GIYIM

Cezayir, Türkiye’nin hazır giyim sektöründe en fazla ihracat gerçekleştirdiği ülkelerin başında gelmektedir. 2009 yılında Cezayir’e olan hazır giyim ihracatımız %25 oranında artarak 162 milyon dolar seviyesine ulaşmış ve ülkemizin hazır giyim sektöründe Afrika’da en fazla ihracat yaptığı ülke Cezayir olmuştur.

Ülkede son zamanlarda batılı çizgilerdeki hazır giyim ürünlerine olan talep yükselmiştir. Bireysel alım gücünün çok yüksek olmaması nedeniyle uygun fiyatlı ürünler daha kolay alıcı bulmaktadır. Bu doğrultuda Çin ucuz hazır giyim ürünleriyle piyasada üstünlük sağlamaya çalışmakta ve Cezayir pazarındaki en büyük rakibimizi oluşturmaktadır.

Türk hazır giyim firmaları, çok çeşitli ve Çin’den çok daha kaliteli, dayanıklı üretim yapabilme kapasitesine sahiptir. Cezayir’e olan ihracatımız coğrafi ve kültürel yakınlık avantajlarımızda kullanılarak, Çin’den daha dayanıklı, aynı zamanda uygun fiyatlı ürünler ile kolaylıkla artırılabilir potansiyele sahiptir.

Türkiye’nin Cezayir’e Hazır Giyim İhracatı (milyon dolar)

2009	161,7
2008	130,1
2007	135,1

Cezayir’de 2011 yılı içinde Hazır Giyim Sektöründe Düzenlenecek Fuarlar:

15-17 Eylül 2011: ALGER FASHION, Hazır Giyim, Moda

Türkiye ve Cezayir Arasındaki Ticareti Geliştirmeye Yönelik Anlaşmalar

Türkiye ile Cezayir arasında ticareti geliştirmek ve yatırımların artmasını sağlamak amacıyla "Çifte Vergilendirmeden Kaçınma" ve "Karşılıklı Yatırımların Geliştirilmesi ve Korunması" anlaşmaları imzalanmıştır.

FAS

SEKTÖRLER: Gıda ve Mobilya

Ülkede yatırım yapmak isteyen yabancı yatırımcılar için her türlü kolaylık sağlanmış durumdadır. Şirket kurup yatırım yapmak isteyenler tüm izin belgelerini kolaylıkla alabilmektedir. Devlet, yatırım yapacaklara başta vergi ve enerji olmak üzere birçok konuda destek vermektedir.

Türkiye ile Fas arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'na (STA) göre iki ülke arasında yapılan ticarete gümrük vergileri her yıl %10 oranında gerilemekte ve 2016 yılında iki ülke arasındaki gümrük vergilerinin sıfırlanması hedeflenmektedir.

A) GIDA

Bakliyat - Mercimek

Ülkede bakliyat ithalatı yıllardan beri hep artış göstermektedir. 2009 yılında toplam bakliyat ithalatı 46 milyon doları aşmıştır. Bakliyat ithalatında en büyük kısma %65'lik oranla mercimek sahiptir. Fas'ın en önemli mercimek tedarikçisi ise yaklaşık % 89'luk pay ile Kanada'dır.

Türkiye iklim koşulları bakımından mercimek üretimi konusunda oldukça elverişli topraklara sahiptir ve ülkemiz mercimek üreticileri pazardaki en büyük rakip Kanada'ya karşı lojistik avantaja sahiptir. Bu doğrultuda, Fas pazarında Türk bakliyat ihracatı şansımız oldukça yüksektir.

Bisküvi

Fas'ta bisküvi sektörü her geçen yıl büyümekte ve değer kazanmaktadır. Üreticiler arasında yoğun bir rekabet bulunmaktadır. Bimo (Biscuiterie Industrielle du Moghreb) ülkedeki en önemli bisküvi üreticisi firma olup, pazarın yaklaşık % 45'ine hakim durumdadır. Diğer önemli üreticiler ise Henry's Maroc ve Gaumar Maroc'dur.

Yerel üretimin yanı sıra, Fas 2009 yılında yaklaşık 15,3 milyon dolar tutarında tatlı bisküvi ve gofret ithalatı gerçekleştirmiştir. Türk bisküvi üreticileri zengin çeşitleri ve lezzetli ürünleriyle Fas pazarında rekabet edebilecek hatta üstünlük sağlayabilecek durumdadır.

Kuru Meyveler

Fas'ın kıyı kesimleri dışında tarıma elverişli arazileri oldukça sınırlı olduğu için ülkede kuru meyve üretimi de oldukça düşüktür. Bu nedenle Fas ihtiyacı olan kuru meyveleri büyük ölçüde ithalatla karşılamaktadır. Ülkenin toplam kuru meyve ithalatı 2009 yılında 8,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ülkenin kuru incir ve kuru kayısı ithalatında Türkiye lider konumdadır. Kuru üzüm ithalatında ise ülkemiz İran'dan sonra ikinci sırada yer almaktadır.

Makarna

Fas'ta makarna sektörü tıpkı bisküvi sektörü gibi son yıllarda değer kazanmaktadır. Ülkedeki makarna ithalatı 2009 yılında 9,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir

Mido Food Co. şirketi sahip olduğu yaklaşık % 20'lik pay ile makarna sektörünün hakimi durumundadır. Türk üreticileri için ülkeye farklı çeşit ve ebatlarda makarna ve makarna sosları ihraç etmek mümkündür.

Şekerli ve Çikolatalı Mamuller

Türkiye, Fas'ın şekerli ve çikolatalı mamuller sektöründe İspanya, Birleşik Arap Emirlikleri, Fransa, Hollanda ve İtalya'dan sonra en fazla paya sahip olan altıncı ülkedir.

Pazarın talepleri doğrultusunda, ülkemizden ihraç edilen ürünlerin büyük çoğunluğunu çikolatalı ürünlere göre daha düşük fiyatlı olan kokolin gibi ürünler oluşturmaktadır. Daha kaliteli ürünler ihraç edebilmek için fiyat avantajı sağlamak büyük önem taşımaktadır.

B) MOBİLYA

Fas mobilya sanayi genel olarak zanaat geleneği ile sınırlı sayıda üretim yapan küçük işletmelerden oluşmaktadır. Fas'ın geleneksel el işçiliğini yansıtan oturma grupları ve dolaplar pazarın büyük kısmını oluşturmaktadır.

Son yıllarda ülkedeki yerel mobilya üreticilerinin yanı sıra yabancı firmalar da pazarda yer almaya başlamıştır. Üst gelir grubuna hitap eden mobilyalarda, İtalya, İspanya ve Fransa dikkat çekerken, Çin ise alım gücü düşük tüketiciye yönelik ürünler sunmaktadır. Türkiye'de İstikbal, Çilek ve Kelebek gibi sektörün önde gelen firmaları ile Fas'ta yerini almış durumdadır.

Ülkenin turizm ve inşaat alanlarındaki yatırımları Türk mobilya sektörü ihracatçıları için önemli fırsatlar sunmaktadır. Fas'ta turizmin gelişmesine yönelik uygulanan stratejiler doğrultusunda Marakeş ve Agadir gibi turistik kıyı bölgeleri başta olmak üzere birçok önemli merkezde büyük konaklama, otel ve lüks konut projeleri yapılmaktadır. Türk mobilya ihracatçıları bu gibi büyük potansiyele sahip projelerin komple dekorasyon işlerini üstlenebilmek için çalışmalar yapmalıdır.

Hükümetin artan nüfus artışı ve şehirleşme kapsamında yürüttüğü sosyal konut projeleri de büyük fırsatlara sahiptir. Bu konutlara yerleşecek orta gelir düzeyine sahip çoğunluğu genç nüfusa yönelik olarak, modern tarzda ve kaliteli, uygun fiyatlı Türk mobilyaları pazarlanmalıdır.

Türkiye'den ürün alımı gerek ulaşım kolaylığı gerekse fiyat yapısı ve kalitesiyle tercih sebebi haline getirilmelidir.

Kaynakça

- T.C Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi (İGEME)
- Türk Mühendislikler Birliği Araştırmaları
- T.C Dış Ticaret Müsteşarlığı Cezayir ve Fas Ülke Raporları
- Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Bilgi Notları